

[K. B. Andersen.]

Det sidste kan jeg ikke sørge over. Så grov som spekulationen har været i visse tilfælde, så store som fortjenesterne ved dette spekulationsbyggeri uden enhver form for lejekontrol har været, kan jeg ikke beklage, at den bedste tid for den form for byggeaktivitet synes at være forbi.

Den forskydning fra byggeri udført af de sociale selskaber til privat forretningsmæssigt bestemt byggeri, som 58-loven viste sig at føre til, har sinket en forsyning med gode boliger til rimelige lejer. Det er jo ikke alene spørgsmålet om, hvem der bygger billigst, men også om, hvad der sker, når boligen er klar til udleje. Mens de sociale selskaber lejer ud til kostprisen — og den kan såmænd være høj nok — må vi se på, at de private bygherrer lejer ud til den pris, markedet i en situation med boligmangel kan bære. Dette er en urimelighed, som mit parti ofte har vendt sig imod. Men det er jo ikke nogen hemmelighed, at der på dette område er betydelige principielle forskelle mellem partierne i denne sal. Mon ikke tilhængerne af den private forretningsmæssige indsats på byggeområdet snart har fået tilstrækkelig anskuelsesundervisning i, hvad prisen for denne indsats er? På denne baggrund kan jeg udtrykke tilfredshed med åbningstalens ord om, at den sociale linje i byggeriet vil blive fortsat, idet jeg opfatter det således, at den private spekulationslinje ikke vil få mulighed for at udfolde sig uhæmmet i samme omfang som hidtil.

Lige så vigtigt, som det er at bidrage til boligmangelens afhjælpning, lige så nødvendigt er det snarest at tage kampen op mod grundspekulatoren. Det må ske dels ved at tage fat på en egentlig landsplanlægning som bebudet i åbningstalen, dels ved, som ligeledes bebudet, at søge udbudet af jord fremmet. I denne forbindelse må det nævnes, at det vil være urimeligt, om en fornuftig planlægning af anvendelsen af Danmarks jord til erhvervsformål, til boligformål og til ferie- og fritidsformål skal støde på økonomiske vanskeligheder, fordi der skal ydes erstatninger, ikke, som rimeligt er, efter jordens hidtidige anvendelse, men efter alt for vidtgående erstatningsregler. Jeg kan erklære mig helt enig i stiftamtmand Høirups ord ved Dansk

Byplanlaboratoriums møde i Odense for nylig om det urimelige i at forstå lovens beskyttelse af ejendomsretten således, at man ikke alene sikrer besiddelsen, men også en fri rådighedsret, selv på tværs af samfundets interesser, og om det meningsløse i, at man kan ødelægge naturen og så skal have erstatning oven i købet, medens det burde være omvendt.

Jeg har med glæde noteret mig, at der vil blive fremsat forslag om forøget inddragelse af spekulationsgevinster ved ejendomssalg. Det kan ikke være rimeligt, at de arbejdsfri indtægter, der her er tale om, skal slippe så billigt som hidtil.

Landbruget vil i den kommende tid give anledning til megen debat her i tinget. Drøftelserne vil dels komme i forbindelse med de vanskeligheder, landbruget kan risikere at møde, eller rettere: vel ikke kan undgå at møde, i overgangsperioden, indtil markedssituationen bliver afklaret, vanskeligheder, som jo nok i første række er landbrugets, men som selvfølgelig i høj grad er hele samfundets og derfor kan påkræve almindelig samfundsmæssig interesse. Her til kommer drøftelserne i forbindelse med landbokommissionens arbejde og de særlige landbrugsordninger, der jo udløber pr. 30. juni 1963. Formålet må nu være at finde frem til en langsigtet og konstruktiv landbrugspolitik, der kan sættes i værk, så snart markedssituationen er til at overse. Det er ikke urimeligt, om landbrugets udøvere ønsker en indkomstudvikling på linje med andre erhvervs; men det er urimeligt, hvis en sådan indkomst skal sikres, uden at der skabes en tidssvarende struktur i dette erhverv som i andre erhverv. Landbrugets organisationer har ikke altid gjort det let at tale landbrugets sag over for byernes befolkning. Forhåbentlig kan de fortsatte drøftelser finde sted i en gunstigere atmosfære end den, de beklagelige landbrugsaktioner i foråret 1961 gav anledning til. Det er for hele landets økonomi alt for alvorlige spørgsmål til, at de bør behandles i en atmosfære af mistro og uvilje.

Også i den kommende samling vil skatte-spørgsmålene komme til at indtage en fremskudt plads. På socialdemokratiets årsmøde blev der rejst krav om, at alle gifte lønmodtagere bliver selvstændigt skatteansat. Dette spørgsmål har siden domineret